La Bulteno

Numero 21 ❁ René de Saussure - Jaro 2018

ISBN 978 3 903247 21 5

Fragmento - Adriana Czernin

Ekspozicio en MAK ĝis la 30a de septembro 2018

Intervjuo kun d-ro Salim Hadžić

Paĝo 11

La Bulteneto

Numero 21 • Jaro 2018.

Eldonistoj: Renate kaj Walter Klag.

Redaktejo - eldonejo - presejo:
Rudolfinergasse 8/11, 1190 Vieno, Aŭstrio.
La cifereca versio estas senkosta.
Informoj pri la tarifoj de la presita versio kaj anoncoj:
esperanto@chello.at.

Papero: Mondi Color Copy 120 g m^{-2}.
Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono

Skriboj:
Calibri (teksto), Times New Roman (klarigo de la bildoj).

La paperan version ricevas donace:
Aŭstria Nacia Biblioteko, Vieno, Aŭstrio;
CDELI, La Chaux-de-Fonds, Svisio;
Germana Esperanto-Biblioteko, Aalen, Germanio;
Biblioteko Hector Hodler de UEA, Roterdamo, Nederlando;
Interkultura Centro Herzberg, Germanio;
Esperanto-Biblioteko “Ramon Molera Pedrals”, Barcelona, Hispanio;
Biblioteko de Esperanto-Societo Kebekia, Montrealo, Kanado;
aliaj bibliotekoj post peto.

Sur paĝo 1: Adriana Czernin: Sen Titolo, 2016
Courtesy Galerie Martin Janda, Vieno

Fragmento
Adriana Czernin

La ekspozicio „Fragmento – Adriana Czernin“ starigas ponton inter oriento kaj okcidento. La artistino Adriana Czernin uzis komponantojn de ligna panelo el la minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo kaj aranĝis ilin en la formo de fenestrorozo (bildo 2). Daŭrigante tiun ideon ŝi realigis diversajn grafikaĵojn uzante geometriajn ornamaĵojn, kiuj estas por ŝi simbolo por kulturaj, sociaj kaj individuaj implikoj. Murpentraĵo, kiu etendiĝas sur vando ĝis supra volbaĵo, konsistas el nigraj, grizaj kaj ruĝaj trianguloj (bildo 4).

Ibn Tulun-Moskeo en Kairo (bildo 1) konstruiĝis 876 ĝis 879 sub Aĥmad Ibn Tulun (835-884). Dum la regado de la mamluka sultano Laĝin (1297-1299) ĝi renoviĝis, kaj aldoniĝis novaj elementoj, interalie minbaro, iu speco de ambono, el kiu la imamo predikas al la publiko.

La minbaro havas sian originon en la tempo de la Profeto Muhamedo. Tiam oni konstruis du ŝtupojn kun seĝo el palmaj trunkoj, por ke la kredantoj povu pli bone vidi la Profeton. Minbaro tiam uziĝis ankaŭ por profanaj celoj, do por administrantoj, regantoj kaj juĝistoj. Unue minbaroj estis moveblaj, sen lukse ornamitaj enirpordo kaj baldakeno.

La minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo el la 13a jarcento estas unu el la plej valoraj kaj grandaj en la mondo. Komence de la 19a jarcento

tiu moskeo, la plej vasta laŭ la areo kaj la plej malnova en Kairo, ne plu funkciis kiel religia kultejo sed estis uzita kiel malriĉulejo, tamen la minbaro altiris la atenton de esploristoj el okcidenta Eŭropo. La minbaro estis riĉege ornamita per lignoskulptaĵoj kaj marketraĵoj, ŝajne senfinaj ornamaĵoj, kiuj kovris la surfacon, ĉefe la panelajn flankojn de la kruta, longa, rekta ŝtuparo.
Ĉirkaŭ 1820 Xavier Pascal Coste (1787-1879), franca inĝeniero kaj arkitekto, kiu estis konata desegnisto kaj pentristo, skizis la lignajn, ankoraŭ bonstatajn ornamaĵojn de la minbaro.
Ĉirkaŭ 1840 la brita arkitekto James William Wild (1814-1892) faris skizon, kiu montris la minbaron nedamaĝitan.
Sed jam ĉirkaŭ 1870 la fotoj de Felix Bonfils montris la mizeran staton de la minbaro, de kiu restis nur „skeleto”. Evidente la tuta moskeo estis jam elrabita.
Inter 1860 kaj 1867 oni formetis la lignajn ornamaĵojn kaj transportis ilin al Eŭropo. Granda nombro de la pompa ligna panelo ekspoziciiĝis en la Pariza Monda Ekspozicio 1867 kiel ekzemplo de la plej gravaj artaĵoj de la egipta arta metio.
Poste multaj fragmentoj venis en diversajn eŭropajn kolektojn. La plej grandajn interligitajn kampojn de la ornamaĵo aĉetis Victoria&Albert Museum en Londono. Tie la komponantoj aranĝiĝis laŭ la skizoj de Xavier Pascal Coste.
La due plej grandan nombron da fragmentoj aĉetis la Imperiestra Aŭstria Komerca Muzeo en Vieno en la jaro 1892. En la jaro 1907 la tuta kolekto de tiu muzeo transpreniĝis de la Imperiestra Aŭstria Muzeo por Arto kaj Industrio - la nuna MAK. Tie la moskea minbara ornamaĵaro inventariiĝis sub la priskribo „Tableau (aranĝo), cirkle ronda (tegita de ruĝa tolo) sur ĝi 33 lignoskulptaĵoj el Kairo. Diametro de la Tableau: 130 cm.”

Laŭ tiu inventara priskribo evidentiĝas, ke la lignofragmentoj estis aranĝitaj en la formo de kompleta fenestrorozo, kvankam tiu **ne estis la originala aranĝo**; tion oni emfazis en la katalogo de la grandega „Ekspozicio de Majstroverkoj de la Mahometana (Islama) Arto” 1910 en Munkeno. Jena kataloga teksto akompanis la ekspoziciitan tiel nomitan „Wiener Tableau”: „Lignomarketraĵoj de predika pupitro. Diametro de la tuta serio 127 cm. Serio de 35 marketraj pecoj de predika pupitro (minbaro), ĉiuj kave skulptitaj, ĉefe kun grimptigoj kun arabeskaj motivoj, kelkloke kun enmetitaj marketraĵoj. **Aranĝo arbitre**.” La „Wiener Tableau” estis muzea objekto, kiu en tiu formo historie neniam ekzistis.
Por la minbaro en Ibn Tulun-Moskeo el 1296, majstroverko el la Mamluka tempo, produktiĝis en serioj ses tipoj de „lignaj elementoj“, kiujn oni muntis sur la portanta latiso.

Adriana Czernin intense okupiĝis pri la strukturo de la tipe araba ornamaĵo, kiu baziĝas sur la severaj reguloj de la geometrio. Tial en la jaro 2014 MAK invitis la artistinon, por ke ŝi inspiru sin studante la „Wiener Tableau”, la fenstroroze aranĝitajn originalajn 700jaraĝajn lignofragmentojn de la minbaro el Ibn Tulun- Moskeo en Kairo. Tiam, en 2014, kiam Czernin kreis la grandformatan krajonan desegnaĵon „Laŭ Ibn-Tulun”, ŝi surprize malkovris, ke ok etaj pecoj ne apartenis al la originala minbaro. Kvar pecoj de „Wiener Tableau” estas fakte kopioj, kaj kvar duonaj randpecoj estas kunigitaj al okangulaj elementoj. La kialo: Laŭ la „spirito de 1910” estu montrataj „perfektaj artefaktoj”, ankaŭ se necesis aldonaĵoj.

En la aktuala ekspozicia aranĝo de Adriana Czernin la pecoj aperas disigitaj por montri la „**arbitran aranĝon**”.

Czernin havis grandan intereson rekonstrui la ornamaĵon en ĝiaj tuteco kaj iama aspekto.
Citaĵo de Adriana Czernin: „Por retrovi la perditon, mi interligis la ekzistantajn punktojn kaj liniojn. Per mia liniilo estiĝis reto plena je ligoj, preskaŭ konspiraj rilatoj.”
Konstruado kaj malkonstruado – obei severajn regulojn, sed ankaŭ trarompi kaj ignori tiajn regulojn – estas la komponantoj de la intensa okupiĝo de Czernin pri la ornamo. Unuflanke Czernin profunde studadas la severajn formojn de la historia objekto; aliflanke ŝi koncentriĝas sur la funkcion de la ornamo kiel portanto de tradicio kaj religio, kaj kiel atentigo pri la transcenda signifo en religia konteksto.
Temoj de la verkaro de Adriana Czernin: La enirado de la individuo en la senlimecon de la ordo, enprofundiĝo en la eŭforio de optika percepto, la funkcio de la ornamo kiel vojo al kontemplado.
Post la ekspozicio oni rekunmetos la „Wiener Tableau” en la ordo de 1907.

Adriana Czernin naskiĝis 1969 en Sofio. Ekde 1990 ŝi vivas kiel artistino en Vieno kaj Rettenegg. 1998 ŝi finis sian studadon de libera grafiko en la Universitato por Aplikita Arto en Vieno. Ŝi famiĝis pro diversaj ekspozicioj en Aŭstrio kaj eksterlande, ekzemple en Sofio, Bazelo kaj Novjorko.

La ekspozicio en MAK, la Muzeo por Aplikita Arto en Vieno, estas vizitebla ĝis la 30a de septembro 2018.

Pliaj informoj: MAK.at/presse

Prononcoj kaj klarigoj

Czernin [ĉernín]; Minbaro estas ambono en moskeo, kie la imamo staras predikante; Rettenegg [rétenég] en Stirio (aŭstria federacia lando Steiermark) estas montara vilaĝo 120 km sudokcidente de Vieno; MAK = Museum für Angewandte Kunst; Xavier Pascal Coste [ksavié paskál kost]; James William Wild [ĝejms ŭíljem ŭajld]; Felix Bonfils [felíks bofís]; Wiener Tableau [tabló], Viena tabulo; Victoria&Albert Museum = Muzeo Viktória kaj Alberto.

Bildo 1
Ibn Tulun-Moskeo en Kairo. Fonto: Vikipedio

Bildo 2
Fenestrorozo-simila aranĝo de lignaj komponantoj el la minbaro de Ibn Tulun-Moskeo en Kairo, 1296
Kopirajto de la foto MAK/Georg Mayer

Bildo 3
Adriana Czernin, portreto, 2018
Courtesy Galerie Martin Janda, Vieno
Kopirajto de la foto Anna Konrath

Bildo 4
MAK-ekspozicio, 2018
Adriana Czernin. Fragmento
MAK Galerio. Kopirajto de la foto MAK/Georg Mayer

Dr. Salim Hadžić
Interview
Intervjuo

Dr. Salim Hadžić
vor der Moschee im 21. Wiener Gemeindebezirk.
antaŭ la moskeo en la 21a distrikto de Vieno.

Dr. Hadžić (Pfeil), rechts von ihm seine Tochter,
bei der akademischen Feier anlässlich ihrer Sponsion zum Magister.

D-ro Hadžić (montrilo), dekstre de li ties filino,
dum akademia solenaĵo okaze de ŝia magistriniĝo.

Vorbemerkung

Antaŭa rimarko

Bei einer Vorlesung im Österreichischen Orient-Institut kam ich mit Dr. Salim Abid Hadžić ins Gespräch. Ich habe ihn um dieses Interview gebeten, weil die Beziehungen zwischen der Esperanto-Gemeinschaft und der islamisch-arabischen Welt noch nicht sehr zahlreich und stark sind.

Meine Frau Mag. Renate Klag und meine Tochter Mag. Irene Klag haben freundlicherweise den esperantosprachigen Teil korrigiert. Ich danke auch Frau Mag. Melanie Payer für Korrekturen im deutschsprachigen Teil.

Dum prelego en Aŭstria Orient-Instituto mi konatiĝis kun d-ro Salim Abid Hadžić [hadĵiĉ]. Mi petis lin pri tiu intervjuo, ĉar la rilatoj inter la esperanta komunumo kaj la islama-araba mondo estas ankoraŭ ne tre multaj kaj fortaj.

Mia edzino mag. Renate Klag kaj mia filino mag. Irene Klag afable korektis la tradukon. Dankon ankaŭ al sinjorino mag. Melanie Payer pro korektoj en la germanlingva parto.

Walter Klag, 2018

Mag. Walter Klag (K) im Gespräch mit Dr. Salim Abid Hadžić (H).

K: Ich bitte Dich, dass Du dich kurz vorstellst. Bist Du Sunnit oder Schiit?

K: Bonvolu prezenti vin mem. Ĉu vi estas sunaisto aŭ ŝijaisto?

H: Mein Name ist Salim Abid Hadžić. Ich wurde in Hrvati, Gemeinde Srebrenik, Bosnien, geboren. In meinem Geburtsort habe ich die Volksschule besucht und die Hauptschule in Doborovci, Gemeinde Gračanica.

H: Mia nomo estas Salim Abid Hadžić. Mi naskiĝis en Hrvati, komunumo Srebrenik, Bosnio. Tie mi vizitis la elementan lernejon kaj la ĉeflernejon en Doborovci, komunumo Gračanica.

H: An der Gazi Husrev-begova Medresa (das ist seit dem 10. Jahrhundert die Bezeichnung für eine Schule, in der islamische Wissenschaften unterrichtet werden) in Sarajevo maturierte ich im Jahre 1972 mit ausgezeichnetem Erfolg. Der Oberste Rat der Islamischen Glaubensgemeinschaft im damaligen Jugoslawien wollte mich als ihren Stipendiaten in den Sudan schicken, um dort als erster jugoslawischer Student an einer Universität zu studieren. Da mein Bruder im Jahre 1972 Student in Marokko war, war es mein Wunsch, in Europa zu studieren.

H: Mi absolvis la abiturientan ekzamenon en Gazi Husrev-begova Medresa (tio estas lernejo, kie oni instruas islamajn

sciencojn; la nomo devenas el la 10a jarcento) en Sarajevo en la jaro 1972 kun ekscelenta sukceso. La plej supera konsilantaro de la islama komunumo de kredantoj en tiama Jugoslavio volis min sendi kiel la unuan ricevanton de stipendio en la Sudanon, por ke mi tie studu kiel la unua jugoslava studento en universitato. Ĉar mia frato estis tiam studento en Maroko, mi volis studi en Eŭropo.

H: Das Angebot des Obersten Rates der Islamischen Glaubensgemeinschaft in Sarajevo habe ich daher nicht angenommen. Was die Frage anbelangt, ob ich ein Sunnit oder Schiit bin, antworte ich immer: Ich bin ein Muslim der hanafitischen Rechtsschule. Bis zur Aggression gegen Bosnien im Jahre 1992 zählten die Muslime im ehemaligen Jugoslawien zu den Anhängern der hanafitischen Rechtsschulen, die zu den Sunniten gehören. Es ist interessant, dass nicht nur in meinem ehemaligen Heimatland, sondern auf dem ganzen Balkan die Muslime Sunniten sind.

H: Tial mi ne akceptis la oferton de la supera konsilantaro. Se oni demandas min, ĉu mi estas sunaisto aŭ ŝijaisto, mi respondas: Mi estas islamano de la hanafita skolo. Ĝis la agreso kontraŭ Bosnio en la jaro 1992 la islamanoj en tiama Jugoslavio estis hanafitoj, kiuj apartenas al la sunaistoj. Estas interese, ke ne nur en mia hejmlando, sed sur la tuta Balkano la islamanoj estas sunaistoj.

H: Erst während der Aggression der Serben und Kroaten gegen Bosnien kamen die Brüder und Schwestern anderer Rechtsschulen, d.h. die Schiiten oder Wahabiten nach Bosnien. Aber es gibt keinen Unterschied im Prinzip des

Glaubens zwischen Sunniten und Schiiten. Der Unterschied besteht nur in der weltlichen Weltanschauung. Ich bin ein Sunnit.

H: Nur dum la agreso de Serbio kaj Kroatio kontraŭ Bosnio venis ali-kredantaj islamanoj, tio estas ŝijaistoj aŭ vahabitoj, al Bosnio. Principe ne estas diferenco en la kredo de sunaisto kaj ŝijaisto. La diferenco estas nur la sekulara mondkoncepto. Mi mem estas sunaisto.

K: Wann und warum kamst Du nach Österreich?

K: Kiam kaj kial vi venis al Aŭstrio?

H: Auf Vorschlag von Prof. Husein Đozo, des Beraters des damaligen Reis ul-ulema Sulejman efendi Kemura im damaligen Jugoslawien, in Wien als Imam im Moslemischen Sozialdienst zu wirken und an der Wiener Universität zu studieren, habe ich den Reis ul-ulema Kemura gebeten, mir das Dekret auszustellen, damit ich offiziell als Imam im Moslemischen Sozialdienst tätig sein darf.

H: Laŭ propono de profesoro Husein Đozo [djozo], la konsilanto de la tiama Reis ul-ulema Sulejman efendi Kemura en tiama Jugoslavio, ke mi laboru kiel imamo en la Islama Sociala Servo kaj studu en la Universitato de Vieno, mi petis Reis ul-ulema Kemura pri la koncerna dekreto, por ke mi povos oficiale labori kiel imamo en la Islama Sociala Servo.

H: Er kam meinem Wunsch nach und stellte mir das Dekret aus. Im Februar 1973 kam ich als Imam nach Wien. Mit meiner Ernennung war ich der erste delegierte Imam, der außerhalb

der Grenzen des damaligen Jugoslawien den Imam-Dienst in einer islamischen Institution ausüben durfte.

H: Li skribis la dekreton laŭ mia peto. En februaro 1973 mi venis al Vieno kiel la unua delegita imamo, kiu rajtas deĵori en islama institucio ekstere de la limoj de tiama Jugoslavio.

H: Der Moslemische Sozialdienst war der einzige Verein, der für die Muslime in Österreich zuständig war.

H: La Islama Sociala Servo estis la sola asocio, kiu estis respondeca por islamanoj en Aŭstrio.

H: Im Wintersemester 1974/75 inskribierte ich an der Universität Wien. Ich studierte dort Orientalistik, Philosophie, Slawistik, Pädagogik, und am Katholischen Institut vergleichende Religionswissenschaft. Meine Dissertation behandelt das Thema Dschihad.

H: En la vintra semestro 1974/75 mi ekstudis orientistikon, filozofion, slavistikon, pedagogion en la Universitato de Vieno, kaj en la Katolika Instituto komparan religi-sciencon. La temo de mia disertacio estis „Ĝihado“.

H: Somit ist mein Wunsch in Europa zu studieren, Gott sei Dank, in Erfüllung gegangen. Ich habe mein Studium in Wien begonnen und mit der Promotion zum Doktor der Philosophie abgeschlossen.

H: Danke al Dio mia deziro – studi en Eŭropo – plenumiĝis. Mi iĝis per promocio doktoro de la filozofio.

K: Seit wann ist die Glaubensgemeinschaft in Österreich anerkannt und wie war der Weg bis zur Anerkennung?

K: Ekde kiam la Islama Asocio de Kredantoj estas oficiala en Aŭstrio kaj kiel estis la vojo al tiu agnosko?

H: Die Anerkennung der Ersten Islamischen Glaubensgemeinschaft in Österreich (Abkürzung IGGiÖ) war während der Regierungszeit Kreisky am 2. Mai 1979. Der Weg bis zur Anerkennung war sehr schwierig und kostete dem Verein Zeit, aber auch Geld für die Übersetzungen der verschiedenen Dokumente, die für die Anerkennung benötigt wurden.

H: La agnosko de la Unua Islama Asocio de Kredantoj okazis la 2an de majo 1979 dum la regado de la kabineto Kreisky [krajski]. La vojo al tiu sukceso estis malfacilega, tre temporaba kaj multekosta pro la traduko de diversaj necesaj dokumentoj.

K: Welche Vorteile haben die Muslime von der Anerkennung der Islamischen Glaubensgemeinschaft?

K: Kiujn avantaĝojn havas la islamanoj sekve de la agnosko de la islama kredkomunumo?

H: Mit der Anerkennung der Islamischen Glaubens-gemeinschaft gibt es verschiedenen Vorteile, die die Muslime erhalten haben, wie zum Beispiel der Religionsunterricht in der Schule, Begünstigungen gemäß dem Rundfunkgesetz, Zivilgesetz, Erbschafts- und Schenkungssteuergesetz und so weiter.

H: La sekvoj estis multaj avantaĝoj, ekzemple la instruado de la religio en lernejoj, pli bona stato laŭ diversaj leĝoj, heredoj, donacoj kaj radiofona leĝo, civila leĝo.

K: Wie viele Moscheen gibt es in ganz Österreich? Wie viele bekennen sich zum Islam?

K: Kiom da moskeoj estas en Aŭstrio? Kiom da konfesantaj islamanoj vivas en Aŭstrio?

H: Eine exakte Zahl zu nennen, wie viele Muslimen heute in Österreich leben, ist nicht leicht, weil im Jahre 2001 zum letzten Mal eine Volkszählung mit Fragebogen durchgeführt wurde.

H: Ekzaktan nombron oni ne scias, ĉar en la jaro 2001 okazis la lasta enketado tiurilata per enketilo.

H: Nach der Tageszeitung „Die Presse" vom 13. April 2017 sind von den insgesamt 8 774 786 in Österreich lebenden Menschen 700 000 Muslime, das sind 8 Prozent der Bevölkerung. In ganz Österreich gibt es nur vier Moscheen mit Minarett.

H: Laŭ la gazeto „Die Presse" de la 13a de aprilo 2017 estas 700 mil islamanoj en Aŭstrio, kie vivas 8 774 786 personoj. La islamanoj estas 8 elcentoj de la aŭstria loĝantaro. En Aŭstrio ekzistas nur kvar moskeoj kun minareto.

H: Die erste Moschee wurde im 21. Bezirk im Jahre 1979 eröffnet. Die anderen drei Moscheen sind in Saalfelden (Salzburg; eröffnet im Jahre 2002) Telfs (Tirol; eröffnet im Jahre 2005) und Bad Vöslau (Niederösterreich; eröffnet im Jahre 2009). Was die Gebetshäuser anbelangt, so rechnet man mit über 260 in ganz Österreich. Allein in Wien gibt es 94 Gebetshäuser.

H: La unua moskeo malfermiĝis en la jaro 1979 en la 21a distrikto de Vieno. Sekvis tri pliaj en la aliaj federaciaj landoj: Saalfelden (Salcburgo; 2002), Telfs (Tirolo; 2005), Bad Vöslau (Suba Aŭstrio; 2009). En Vieno estas 94 preĝejoj, en tuta Aŭstrio estas pli ol 260.

K: Seit wann findet der Islamische Religionsunterricht an den Schulen statt?

K: Ekde kiam okazas la islama religia instruado en publikaj lernejoj?

H: Der Islamische Religionsunterricht läuft in den öffentlichen Schulen seit dem 14. Juni 1982. Ab dem Schuljahr 1982/83 hat sich die Zahl der Schüler und Schülerinnen vergrößert, damit auch die Zahl der Schulen mit dem Angebot des Islamischen Religionsunterrichts.

H: Ekde la 14a de junio 1982 okazas la islama religia instruado en publikaj lernejoj. Ekde la instrua jaro 1982/83 kreskas la nombro de la gelernantoj kaj paralele kreskas la nombro de la lernejoj, en kiuj oni povas viziti la religian instruadon.

K: Was verstehst Du unter Integration?

K: Kio estas integrado por vi?

H: Was heißt eigentlich Integration? Wenn man unter Integration meint, die Sprache und die Kultur des Landes zu lernen, dann glaube ich, dass kein einziger Muslim dies ablehnen wird.

H: Kion signifas integrado? Se temas pri la lernado de lingvo kaj kulturo de la koncerna lando, tiam mi opinias, ke neniu islamano estas kontraŭ tio.

H: Ich habe aber den Eindruck, dass man mit Muslimen in Europa so umgehen will, wie man im 19. Jahrhundert mit Migranten und Migrantinnen in den USA umgegangen ist, wenn man von Integration spricht. Was geschah nämlich damals in den USA mit Migrantinnen und Migranten? Sie wurden bei ihrer Ankunft durch eine Schleuse geführt, wo sie ihre Kleidung ablegten und als Amerikaner gekleidet am anderen Ende herauskamen.

H: Sed mi havas la impreson, ke oni volas trakti la geislamanojn tiel, kiel oni procedis kun gemigrantoj en Usono dum la 19a jarcento, se oni parolas pri integrado. Tiam oni devigis ilin iri tra kluzo, kie ili devis demeti siajn vestojn, kaj ili elvenis vestitaj kiel usonanoj.

H: Dieser Umgang ist natürlich ein Vorgang der Assimilation, das heißt vollständige Anpassung. Die Verantwortlichen für Integration wissen wahrscheinlich noch nicht, dass man heute nicht mehr auf dieselbe Art Österreicher oder Österreicherin sein kann wie früher.

H: Tio estas asimilada procedo, kio signifas totala konformigo. La respondeculoj por integrado verŝajne ankoraŭ ne scias, ke hodiaŭ oni ne povas esti aŭstro en la sama maniero kiel en la pasinta epoko.

H: Wir sollten uns bewusst sein, dass jede Identität und jede Religion heute neben anderen steht. Jemand sagte einmal,

Integration ist das Wissen um die Vielfalt, die sich in jeden von uns einschreibt. Wir leben die Vielfalt. Und das verstehe ich unter Integration.

H: Ni estu konsciaj, ke hodiaŭ ĉiu identeco kaj religio staras apud la alia. Iu iam diris, ke integrado estas la scio pri la diverseco, kiu estas eco en ĉiu el ni. Ni praktikas la diversecon. Tio estas por mi integrado.

K: Wie fühlst Du Dich, wenn Du hörst oder liest, dass die Muslime in Österreich beziehungsweise in der Europäischen Union nicht integrierbar sind?

K: Kiel vi sentas vin, se vi aŭdas aŭ legas, ke la islamanoj en Aŭstrio respektive en la Eŭropa Unio ne estas integreblaj?

H: Ich fühle mich nicht glücklich, weil man dabei keine Erklärung hört, was die Politiker meinen, wenn sie sagen, die Muslime und Musliminnen seien nicht integrierbar. Bis jetzt habe ich von keinem Politiker und keiner Politikerin gehört, wenn er oder sie über die Integration der Muslime im Lande spricht, was er oder sie damit meint.

H: Mi sentas min ne feliĉa, ĉar oni ne aŭdas klarigon, kion gepolitikistoj celas, se ili asertas, ke geislamanoj ne estus integreblaj. Ĝis nun mi aŭdis de neniu politikisto, se li parolas pri integrado de la islamanoj, kion li volas diri.

H: Wenn man unter Integration meint, die Sprache und die Kultur des jeweiligen Landes zu lernen, dann glaube ich, dass jeder Muslim das akzeptieren wird. Der Muslim oder die Muslimin ist sich der Worte des Propheten Muhammed bewusst, Friede sei mit Ihm, der sagte: „Weisheit ist das

verlorene Gut des Gläubigen, deshalb verdient er mehr als irgend jemand anderer, sie zu haben, wo immer er sie auch findet”.

H: Se integrado signifas la lernadon de lingvo kaj kulturo de la koncerna lando, tiam mi opinias, ke ĉiu islamano akceptos tion. La islamano kaj la islamanino konas la vortojn de la profeto Mohamedo - paco estu kun Li - , kiu diris, ke „la saĝeco estas la perdita valoro de ĉiu kredanto; tial li meritas pli ol iu ajn alia havi ĝin, kie ajn li trovas ĝin.

H: Wenn man aber unter Integration meint, keinen Bezug mehr zur Kultur und zur Herkunft seiner Eltern zu haben, dann handelt es nicht mehr um Integration, sondern um Assimilation, weil der Islam in der Kultur verwurzelt ist. In einer Multikulti-Gesellschaft leben heißt: Die Vielfalt hält Einzug in jede Religion und in jede Identität.

H: Se integrado signifas perdo de la rilato al la kulturo kaj la deveno de la gepatroj, tiam temas ne pri integrado, sed pri asimilado, ĉar la Islamo radikas en la kulturo. Vivi en multkultura socio signifas, ke la plureco eniras en ĉiun religion kaj identecon.

K: Jetzt gibt es die große Debatte über das Kopftuchverbot. Was lehrt der Islam tatsächlich über das Tragen des Kopftuchs?

K: Aktuale okazas granda debato pri la malpermeso porti kaptukon. Kion fakte instruas Islamo pri la portado de kaptuko?

H: Das Kopftuch zu tragen ist die Pflicht jeder Schwester im Islam ab der Volljährigkeit. Vorschriften des Kur’an sind für alle Anhänger des Islam verpflichtend für alle Zeiten und Orte. Die Frauen des Propheten Muhammed, Friede sei mit Ihm, trugen im öffentlichen Leben ein Kopftuch. Jeder, der den Kur’an auf Arabisch lesen kann, findet in der Sure 24, Vers 31[1], das Wort „khumur“ (Plural von Singular „khimar“).

H: Porti kaptuko estas devo por ĉiu islamanino ekde la adolteco. Ordonoj de Korano estas devigaj por ĉiuj tempoj kaj lokoj. La edzinoj de la profeto Mohamedo - paco estu kun li - portis kaptukon en la publika vivo. Ĉiu, kiu povas legi la Koranon en la araba, trovas en surao 24, verso 31[2], la vorton „khumur“ (pluralo de la singularo „khimar“).

H: Der deutsche Orientalist Hans Wehr übersetzt in seinem Werk Arabisches Wörterbuch für die Schriftsprache der Gegenwart, dieses Wort als „Kopf- und Gesichtsschleier der Frau“. Muhammad Asad, Österreicher, Diplomat, islamischer Gelehrter und Kur’an-Übersetzer übersetzt den obigen Vers wie folgt: „ … sollen sie ihre Kopfbedeckungen über ihre Busen ziehen …“.

H: La germana orientalisto Hans Wehr [ver] tradukas en sia verko „Araba Vortaro por la Skribita Lingvo de la Nuntempo“ tiun vorton kiel „kapa kaj vizaĝa vualo de la virino“. Muhammad Asad, aŭstro, diplomato, islama erudito kaj

---

[1] Die Nummerierungen des arabischen Originals und der Übersetzungen stimmen nicht immer überein.

[2] La numeradoj de la araba originalo kaj de la tradukoj estas ne ĉiam la samaj.

tradukinto de la Korano, tradukas la supran verson tiel: „Ili tiru sian kapkovraĵon trans sian bruston“.

H: In der Kur'an-Übersetzung von Scheich Abdullah as-Samit, Frank Bubenheim und Dr. Nadeem Elyas steht bei diesem Vers: „ … und sie sollen ihre Kopftücher auf den Brustschlitz ihres Gewandes schlagen …“. Dem zitierten Vers nach ist die Bedeckung des Kopfes eine persönliche Pflicht für jede Frau.

H: En la traduko de Ŝejko Abdullah as-Samit, Frank Bubenheim kaj d-ro Nadeem Elyas oni legas: „ ... kaj ili metu siajn kaptukojn sur la brustan fendon de sia vesto ...“. Laŭ la citita verso la kovrado de la kapo estas persona devo por ĉiu virino.

H: Unter den vielen islamischen Theologen, die diese Meinung - dass die Frau auch in der Öffentlichkeit ein Kopftuch tragen soll - vertreten, erwähne ich hier den bosnischen Theologen Husein Đozo, der den Mut hatte, obwohl er unter dem kommunistischen Regime im damaligen Jugoslawien lebte, sich über die Bedeckung der Frau auf der Straße im Sinne des erwähnten Kur'an-Verses zu äußern: Er sagte, dass die „Frau auf der Straße sein soll, wie im obligatorischen Gebet“. Während des obligatorischen Gebets muss die Frau alles bedecken, außer das Gesicht, die Hände und die Füße bis zu den Knöcheln.

H: Unu el la multaj islamaj teologoj, kiuj tiel opinias, estis la bosna teologo Husein Đozo [húsein djozo]. Kvankam li vivis sub la komunisma reĝimo en tiama Jugoslavio, li havis la kuraĝon publike paroli pri la vesto de la virino sur la strato, laŭ la menciita Korana verso. Li diris, ke „virino sur la strato estu same vestita kiel dum la deviga preĝado”. Dum la deviga preĝo

la virino devas ĉion kovri krom vizaĝon, manojn kaj la piedojn ĝis la maleoloj.

K: Wie denkst Du über die Trennung von Religion (Kirche) und Staat?

K: Kiel vi pensas pri la apartigo de religio (eklezio) kaj ŝtato?

H: Dem Islam wirft man vor, er kenne keine Trennung zwischen Religion und Politik. Erinnern wir uns aber an die Zeit des US-Präsidenten Ronald Reagan, der in seinem Wahlkampf immer wieder betonte, dass „Religion und Politik eine Einheit“ sind. Diesem zufolge sagt auch der Muslim: Islam und Politik sind eine Einheit.

H: Oni riproĉas la Islamon, ke ĝi ne konas apartigon inter religio kaj politiko. Ni memoru la eraon de la usona prezidento Ronald Reagan [regen], kiu dum la elektada kampanjo ĉiam denove akcentis, ke „religio kaj politiko estas unueco“. Sekve ankaŭ la islamano diras: „Islamo kaj politiko estas unueco“.

H: Religion ist für einen Muslim keine Privatsache. Für den praktizierenden Muslim regelt der edle Kur’an alle religiösen, privaten und staatlichen Bereiche. Alle gläubigen Menschen sind verpflichtet, sich für Gerechtigkeit und Frieden einzusetzen. Wollen die Muslime tatsächlich dem kur’anischen Vers folgen und „Statthalter Allahs auf Erden“ sein, tragen sie eine besondere Verpflichtung für sich, ihre Mitmenschen und für die Gemeinschaft.

H: Por islamano religio ne estas privata afero. Por la praktikanta islamano la Nobla Korano regulas ĉiujn religiajn, privatajn kaj ŝtatajn aferojn. Ĉiuj kredantoj estas divigitaj aktivi

por justeco kaj paco. Se la islamanoj fakte volas sekvi la Koranan verson, tiam ili havas apartan devigon por si, siaj proksimuloj kaj la komunumo.

H: Der westliche Mensch kann sich alles erlauben, ja den anderen vorschreiben, nach seinem westlichen Muster zu leben: „Alle anderen Arten der Lebensweise entsprechen nicht meinem westlichen Geschmack und müssen aus dem praktischen Leben des anderen verschwinden. Nur meine westlichen Werte sind Maßstab für Freiheit und Gerechtigkeit.“ Der westliche Mensch kennt den Islam nicht und weiß deshalb nicht, dass in der Funktion des Propheten Muhammed, Friede sei mit Ihm, das „Sakrale“ und das „Profane“ vereint waren.

H: La okcidenta homo povas permesi al si ĉion, eĉ preskribi, ke aliaj vivu laŭ la okcidenta maniero: „Ĉiuj aliaj vivmanieroj ne konvenas al mia okcidenta gusto kaj malaperu el la praktika vivo de la alia. Nur miaj okcidentaj valoroj estas normo por libereco kaj justeco.“ La okcidenta homo ne konas la Islamon kaj tial ne scias, ke en la funkcio de la Profeto Mohamedo – paco estu kun Li – estis unuigita la sakralo kaj la profano.

H: Er war Vorbeter der Gemeinde, aber auch an der Spitze des islamischen Staats. Im Islam sind Religion (din) und Staat (dawla) untrennbar. Der Islam ist wirklich unteilbar: Der Glaube, das Recht, die Ethik (ahlak) und so weiter bilden ein unlösbares Ganzes.

H: Li estis imamo de la komunumo, sed ankaŭ je la pinto de la islama ŝtato. En Islamo religio (din) kaj ŝtato (dawla) estas

nedisigeblaj. Islamo estas vere nedisigebla: Kredo, leĝo, etiko (ahlak) kaj tiel plu formas neduigeblan unuon.

H: Der Glaube zeigt den Weg an für das ewige Heil, gleichzeitig aber auch genaue Weisungen für die Bildung der idealen Ordnung auf Erden. Der Islam kennt keine Trennung von Diesseits und Jenseits, Religiösem und Sakralem. Im Islam ist alles Einheit.

H: La kredo montras la vojon por la eterna savo, sed same ankaŭ ekzaktajn preskribojn por la realigo de la ideala ordo en la mondo. Islamo ne konas disduigon de la mondo ĉi-tiea kaj la mondo transa, religio kaj sakralo. En Islamo ĉio estas unueco.

K: Sind im Islam Mann und Frau vollkommen gleichberechtigt?

K: Ĉu viro kaj virino estas tute samrajtaj en Islamo?

H: Ja, die Frau hat vor Allah, dem Erhabenen, denselben Stellenwert wie der Mann. Sie ist dem Mann geistig völlig ebenbürtig. Beide Geschlechter sind „aus gleichem Wesen“, beide mit einer unsterblichen Seele begabt. Es kann also keine Rede davon sein, dass die Frau im Islam, wie es früher in Europa behauptet wurde, keine Seele habe, und ebenso wenig ist sie vom Paradies ausgeschlossen.

H: Jes, antaŭ Alaho, la Noblulo, la virino havas la saman pozicion kiel la viro. Ŝi estas spirite tute egalranga kun la viro. Ambaŭ seksoj estas „el la sama naturo”, ambaŭ havas senmortan animon. Oni ne povas diri, ke la virino en Islamo, kiel oni iam opiniis en Eŭropo, ne havas animon, same ŝi ne estas ekskludita de la paradizo.

H: Der Islam erkennt den Grundsatz der Gleichberechtigung der Menschen im Falle unterschiedlicher Geschlechter an, aber er richtet sich gegen die Identität der Rechte und Pflichten beider. Die Unterschiede zwischen Mann und Frau sind komplementär. Sie haben mit der Unvollkommenheit des einen und der Vollkommenheit des anderen nichts zu tun. Mann und Frau, die für ein gemeinsames Leben geschaffen worden sind, ergänzen sich durch diese Unterschiede gegenseitig.

H: Islamo konas la principon de la samrajteco de la homoj, kiuj havas diversajn seksojn, sed ĝi estas kontraŭ la identeco de la rajtoj kaj devoj de ambaŭ. La diferenco inter viro kaj virino estas komplementara. Ne temas pri la neperfekteco de unu kaj la perfekteco de alia. Viro kaj virino, kiuj estas dediĉitaj por kuna vivo, reciproke kompletigas sin per tiuj diferencoj.

H: Die Frau ist ihrer Fähigkeit sich zu vervollkommnen, das heißt die absoluten Eigenschaften Allahs, des Erhabenen, wie Aufrichtigkeit, Schönheit, Liebe, Barmherzigkeit, Kreativität, Gerechtigkeit, Weisheit, Wahrhaftigkeit, Autorität, Güte, Geduld und so weiter anzustreben, genauso wenig beziehungsweise genauso viel eingeschränkt wie der Mann. Nicht nur Männer spielen Hauptrollen in kur’anischen Erzählungen, sondern der Kur’an nennt neben jedem großen Mann eine große Frau.

H: Por sia perfektiĝo la virino estas same limigita aŭ nelimigita kiel la viro. Kiel la viro ŝi havas la eblecon strebi al la absolutaj ecoj de Alaho, la Superulo, kiel ekzemple sincero, belo, amo, kompato, kreivo, justeco, saĝeco, veramo, aŭtoritato,

bonkoreco, pacienco kaj tiel plu. En la rakontoj de Korano ne nur viroj ĉefrolas. Korano mencias eminentan virinon apud ĉiu eminenta viro.

H: Die Frauen der Propheten Adam und Ibrahim sowie die Mutter Moses und Jesus, Friede sei mit ihnen allen, werden im Kur'an gepriesen. Es gibt keinen Grund, warum nicht auch eine Frau aktiv bei der Gestaltung und dem Aufbau der Gesellschaft mitarbeiten könnte. In der echten islamischen Gesellschaft sind beide, sowohl Mann als auch Frau, engagierte vollwertige Mitglieder.

H: Korano gloras la edzinojn de la profetoj Adamo kaj Abrahamo, ankaŭ la patrinojn de Moseo kaj Jesuo – paco estu kun ili ĉiuj. Ne ekzistas kaŭzo, kial virino ne povas aktive kontribui por la evoluigo kaj la konstruado de la socio. En vera islama socio ambaŭ, viro kaj virino, estas engaĝitaj plenvaloraj membroj.

H: Beide haben das Recht und die Aufgabe an der Bildung einer gerechten Ordnung mitzuwirken. Sie sind politisch gleichberechtigt. Im Kur'an steht: „Die gläubigen Männer und die gläubigen Frauen sind einer des anderen Freund. Sie gebieten das Gute und verwehren das Schlechte und verrichten das Gebet und zahlen die Zekat und gehorchen Allah und Seinem Gesandten (rasul). Sie sind es, derer Allah sich erbarmen wird. Wahrlich, Allah ist allmächtig, allweise." (Sure 9, Vers 71). Beide Geschlechter werden im Jüngsten Gericht auf dieselbe Weise beurteilt.

H: Ambaŭ havas la rajton kaj la taskon formi justan ordon. Politike ili estas samrajtaj. En Korano skribitas: „La kredantaj

viroj kaj la kredantaj virinoj estas reciproke amikoj. Ili pledas por la paco kaj malhelpas la malbonon. Ili preĝas, pagas la zakaton kaj obeas Alahon kaj ties senditon (rasul). Ilin Alaho kompatos. Vere, Alaho estas ĉiopova, ĉioscia.“ (Surao 9, verso 71). Okaze de la Lasta Juĝo ambaŭ seksoj estos sammaniere prijuĝataj.

K: Wie vertragen sich Islam und Menschenrechte?

K: Kiel harmonias Islamo kaj homaj rajtoj?

H: Der größte Einwand gegen den Islam lautet, dass dieser keine Menschenrechte kennt. Die Geschichte lehrt uns aber, dass niemand die Menschenrechte so beschützt hat wie der Islam: Nach der Auswanderung des Propheten aus Mekka nach Medina im Jahre 622 der Zeitrechnung und trotz der Tatsache, dass eine islamische Regierung gebildet worden war, wurden Verträge mit Juden und Andersgläubigen am Rande der Stadt Medina abgeschlossen, so dass sie ihr Leben nach ihren eigenen Gesetzen und Traditionen führen konnten.

H: La plej grava obĵeto kontraŭ Islamo estas, ke ĝi ne konas homajn rajtojn. Sed ni scias el la historio, ke neniu same protektis la homajn rajtojn kiel Islamo. Post la elmigro de la Profeto el Meko al Medino en la jaro 622 de nia erao, kvankam estis instalita islama registaro, oni faris kontraktojn kun judoj kaj alikredantoj je la rando de la urbo Medino, por ke ili povas vivi laŭ siaj propraj leĝoj kaj tradicioj.

H: Solche Freiheit hatten die Muslime in Spanien nicht, als sie aufgrund ihrer Schwächen die Macht verloren hatten. Im

Gegenteil, sie wurden getötet und gezwungen ihren Glauben zu wechseln. Der Islam verletzt keine Rechte anderer.

H: En Hispanio la islamanoj ne havis tian liberecon, kiam ili estis malfortaj kaj sen influo. Male oni murdis ilin aŭ devigis ilin ŝanĝi sian kredon. Islamo ne rompas la leĝojn de aliaj.

H: Auf Grundlage des Kur'an sind insbesondere die Rechte auf Leben, Freiheit, Gleichbehandlung, Eigentum, Gewissensfreiheit, Eheschließung, Schutz vor Folter, Asyl und so weiter gewährleistet. In seiner Abschiedsrede sagte Muhammed, Friede sei mit Ihm, dass weder ein Araber vorzüglicher als ein Nichtaraber ist, noch ein Nichtaraber vorzüglicher als ein Araber ist.

H: Sur la bazo de Korano estas eksplicite garantiitaj la rajtoj je vivo, libero, samrajteco, propraĵo, libereco de la konscienco, geedziĝo, protekto kontraŭ torturo, azilo kaj tiel plu. En sia adiaŭa parolado Mohamedo – paco estu kun Li – diris, ke nek arabo estas pli nobla ol ne-arabo, nek ne-arabo estas pli nobla ol arabo.

H: Weder ist ein Weißer vorzüglicher als ein Schwarzer, noch ist ein Schwarzer vorzüglicher als ein Weißer. Alle Menschen sind gleich. Im edlen Kur'an steht geschrieben: „O ihr Menschen, Wir haben euch als Mann und Weib erschaffen und euch zu Völkern und Stämmen gemacht, so dass ihr einander kennen möchtet. Wahrlich, der Angesehenste von euch ist vor Allah der, der unter euch der Rechtschaffenste ist. Siehe, Allah ist allwissend, allkundig." (Sure 49, Vers 14)

H: Homo kun blanka haŭtkoloro estas ne pli nobla ol homo kun malhela haŭtkoloro, nek homo kun malhela haŭtkoloro estas pli nobla ol homo kun hela haŭtkoloro. Ĉiuj homoj estas egalaj. En Nobla Korano legeblas: „Ho vi homoj, Ni kreis vin kiel viron kaj virinon kaj formis popolojn kaj tribojn, por ke unu ekkonu la alian. Vere, la plej respektata el vi estas antaŭ Alaho tiu, kiu estas la plej honesta. Vidu, Alaho estas ĉioscia, ĉioeksperta.“ (Surao 49, verso 14).

K: Darf ein Muslim seine Religion wechseln?

K: Ĉu islamano rajtas ŝanĝi sian religion?

H: Im Kur’an, Sure 3, Vers 85 steht: „Wer aber als Religion etwas anderes als den Islam begehrt, so wird es von ihm nicht angenommen werden, und im Jenseits wird er zu den Verlierern gehören.“ Zuerst stellt sich die Frage, ob man den Tatbestand der Apostasie einwandfrei feststellen kann. Diese Frage ist sehr wichtig, denn es geht ja um die höchste Strafe.

H: En Korano, surao 3, verso 85, legeblas: „Kiu praktikas alian religion ol Islamon, ne havos senkulpigon, kaj en la transa mondo li estos unu el la malgajnintoj.“ Unue oni devas starigi la demandon, ĉu oni povas konstati la apostatiĝon sen eraro. Tiu demando estas gravega, ĉar temas ja pri la plej severa puno.

H: Der edle Kur’an betrachtet den Unglauben (kufr) als die schwerste Sünde des Menschen, die seine Taten nichtig und sein Leben wertlos macht. „Wer aber unter euch sich von seiner Religion abkehrt und dann als Ungläubiger stirbt, dessen Werke im Diesseits und im Jenseits werden hinfällig.

Das sind Insassen des Höllenfeuers. Ewig werden sie darin bleiben“ (Kur’an, Sure 2, Vers 217).

H: Por la Nobla Korano la ne-kredado (kufr) estas la plej grava peko de la homo, kiu neniigas ties agojn kaj senvalorigas ties vivon. „Kiu el vi forlasas sian religion kaj mortas kiel nekredanto, ties verkoj en la ĉi-tiea mondo kaj en la transa mondo estos senvaloraj. Tiuj homoj troviĝos en la infera fajro. Eterne ili restos tie.“ (Korano, surao 2, verso 217).

H: Nach islamischem Recht existiert das Recht, seine Religion ohne Nachteile zu wechseln, für den Muslim nicht. Dieser Schritt hat für ihn erbrechtliche und familienrechtliche Folgen, auch wenn es für Apostaten gewiss kein kur’anischen Hinrichtungsgebot gibt. Wer unter Zwang handelt und glaubensfeindliche Aussagen macht, wird nicht zur Rechenschaft gezogen.

H: Laŭ islama leĝo por islamano ne ekzistas rajto ŝanĝi sian religion sen malavantaĝoj. Tiu paŝo havas konsekvencojn rilate al heredado kaj familia leĝo. Ne ekzistas leĝo ekzekuti apostaton. Tiu, kiu devige agas, respektive faras eldirojn kontraŭ la kredo, ne estos punata.

K: Gibt es eine islamische Aufklärung so wie in Europa im 17. und 18. Jahrhundert?

K: Ĉu ekzistas islama klerigo kiel en Eŭropo dum la 17a kaj 18a jarcento?

H: „Die Behauptung, dem Islam fehle die Aufklärung, ist ein uraltes Klischee“, sagte in einem Interview die Arabistin Angelika Neuwirth. Im Islam existierten und existieren

Sakrales und Säkulares nebeneinander. Es herrscht Harmonie zwischen der Offenbarung und Vernunft. Der Prophet Muhammed, Friede sei mit Ihm, sagte: „Ed-dinu akl“, das heißt: „Der Glaube ist Vernunft.“

H: „La aserto, ke en Islamo mankas klerigo, estas malnovega kliŝo“, diris la arabistino Angelika Neuwirth [angélika nójvirt] en intervjuo. En Islamo la sekularo kaj la sakralo ekzistas unu apud la alia. Ekzistas harmonio inter revelacio kaj racio. La profeto Mohamedo – paco estu kun Li – diris „Ed-dinu akl“, tio signifas „La kredo estas racio“.

H: Der edle Kur’an ruft die Menschen zum Nachdenken, zum Erwerb von sicherem Wissen und der Wahrheit auf. Allah, der Erhabene, segnet mit freudigen Nachrichten den Wissenden und diejenigen, die mit Vernunft handeln. Die Vernunft ist der beste Maßstab zur Akzeptanz der Wahrheit und zur Ablehnung des Falschen.

H: La Nobla Korano instigas la homojn al pripensado, akiro de certa scio kaj vero. Alaho, la Majestulo, benas per ĝojigaj novaĵoj la scianton kaj tiujn, kiuj agas racie. La racio estas la plej bona gvida linio por la akcepto de la vero kaj la malakcepto de la falso.

H: Der Islam (Ergebung in Allahs Willen) ist die Religion Allahs, die Er allen Seinen Propheten und Gesandten von Adam bis zum letzten Propheten Muhammed, Friede sei mit ihnen allen, offenbarte. Keiner von ihnen hatte Einfluss auf die Gestaltung des Islam. Sie allen waren nur Sprachrohr der Offenbarung. Aus allem oben Angeführten ist zu entnehmen, dass der edle Kur’an keinen Maßstab für geistige Führung außer absoluter

Offenbarung und den absoluten Verstand kennt. Somit war die islamische Wissenskultur sehr lange der westlichen oder überhaupt der außerislamischen weit überlegen.

H: Islamo (sindono en la volon de Alaho) estas la religio de Alaho, kiun Li revelacis al ĉiuj siaj profetoj kaj senditoj de Adamo ĝis la lasta profeto Mohamedo – paco estu kun ili ĉiuj. Neniu el ili havis influon sur la formado de Islamo. Ili estus nur laŭtparoliloj de la revelacio. El tio, kio estas supre dirita, oni povas kompreni, ke la Nobla Korano ne konas alian gvidlinion ol absolutan revelacion kaj absolutan racion. Tiel la islama scienca kulturo tro longe estis supera al la okcidenta kaj eksterislama.

K: Wie beurteilst Du die jüngste politische Entwicklung in der Türkei?

K: Kiel vi taksas la ĵusan politikan evoluon en Turkio?

H: Ich bin kein Türke. Ich spreche auch kein Türkisch. Während der Studienzeit war ich in der Türkei. Das Land hat mich fasziniert. Die politische Lage in der Türkei kenne ich nur aus den österreichischen Druckmedien. Im April 2017 las ich in den heimischen Medien, dass 43 Prozent der Österreicher oder Österreicherinnen sich einen „starken Mann“ an der Staatsspitze wünschen. Warum verbietet man dem türkischen Volk, dass es selbst entscheidet, ob es einen „starken Mann“ an der Staatsspitze will oder nicht.

H: Mi ne estas turko. Krome mi ne parolas la turkan. Dum mia studado mi estis en Turkio. La lando fascinis min. La politikan situacion en Turkio mi konas nur el la aŭstriaj presitaj

komunikiloj. En aprilo 2017 mi legis en aŭstra gazeto, ke 43 elcentoj de la aŭstroj deziras „fortan viron“ je la pinto de la ŝtato. Kial oni malpermesas al la turka popolo, ke ĝi mem decidas, ĉu oni volas „fortan viron“ je la ŝtata pinto aŭ ne.

K: Was lehrt der Islam über den „Heiligen Krieg“ – Dschihad? Wer sind die Salafisten?

K: Kion instruas Islamo pri la „Sankta Milito“ – Ĝihado? Kiuj estas la salafistoj?

H: Der Ausdruck „Heiliger Krieg“ ist gar nicht islamisch. Er wurde im Abendland erfunden. Der Dschihad wird bis heute negativ dargestellt. Fast immer, wenn man das Wort Dschihad in den Mund nimmt, assoziiert man sofort „Heiliger Krieg“ damit. Den Dschihad „Heiligen Krieg“ zu bezeichnen, ist völlig falsch, weil Dschihad sich nicht ausschließlich auf kriegerische Handlungen bezieht.

H: La esprimo „Sankta Milito“ estas tute ne islameca. Ĝi inventiĝis en la Okcidento. „Ĝihadon“ oni ĉiam prezentis negative ĝis nun. Preskaŭ ĉiam, se oni elparolas la vorton Ĝihado, oni pensas pri „Sankta Milito“. Estas false nomi Ĝihadon „Sankta Milito“, ĉar Ĝihado ne nur rilatas al militaj agadoj.

H: Die gebräuchliche Bezeichnung „Heiliger Krieg“ ist derart verwirrend und falsch, dass kaum angenommen werden kann, dass sie aufgrund von Unwissenheit geprägt worden ist. Mit dem „Heiligen Krieg“ ruft der Ausdruck fast zwangsläufig eine negative Grundhaltung bei den Menschen hervor: Sofort wird angenommen, der Islam sei eine kriegerische Religion, die sich

mit Gewalt ausbreite und den Krieg als Mittel zur Durchsetzung ihrer Ziele gutheiße!

H: La ĝenerale uzata esprimo „Ĝihado“ estas tiel konfuziga kaj falsa, ke oni apenaŭ povas konjekti, ke ĝi estiĝis el nescio. La esprimo „sankta milito“ preskaŭ konsekvence elvokas negativan bazan sintenon ĉe la homoj: Tuj oni supozas, ke Islamo estus militema religio, kiu perforte disvastiĝas kaj uzas la militon por la efektivigo de ĝiaj celoj!

H: Mit der Übersetzung des Wortes Dschihad als „Heiliger Krieg“ und mit ähnlichen Missdeutungen islamischer Begriffe soll im Grunde eine Abneigung gegen den Islam, die Religion des Friedens, erzeugt werden!

H: Per la traduko de „Ĝihado“ al „sankta milito“ kaj similaj misinterpretadoj de islamaj nocioj oni volas fakte estigi malinklinon kontraŭ Islamo, la religio de la paco.

H: Dschihad, „die permanente Bemühung des Gläubigen auf dem Wege Allahs“, ist ein allumfassendes Prinzip, das nicht auf Kampf (arabisch: kital) reduziert werden kann. Er bezieht sich auf alle Bereiche menschlicher Anstrengungen, die Veränderungen in psychischer, wissenschaftlicher, gesellschaftlicher, wirtschaftlicher und politischer Ebene herbeiführen zu wollen.

H: Ĝihado, „la permanenta klopodo de la kredanto sur la vojo de Alaho“, estas ĉioampleksanta principo, kiu estas ne reduktebla al la nocio „batalo“ (arabe: kital). Ĝihado rilatas al ĉiuj sferoj de la homaj klopodoj, kiuj celas ŝangojn en psiko, scienco, socio, ekonomio kaj politiko.

H: Friede ist die höchste Maxime im Islam, was schon am Namen unserer Religion deutlich zu erkennen ist. Allein diese Tatsache zeigt, dass der Islam die Religion des Friedens, der Eintracht und Friedfertigkeit sein muss. Jeder Krieg ist verboten, wenn er nicht für eine gerechte Sache, die durch göttliches Gebot befohlen ist, geführt wird.

H: Paco estas la plej supera maksimo en Islamo, kion oni povas jam ekscii en la nomo de la religio. Tiu fakto montras, ke Islamo estas la religio de paco, konkordo kaj pacamo. Ĉiu milito estas malpermesita, se ĝi celas ne por justa afero ordonita de Dio.

H: Das gesamte Leben eines Muslims, ob es sich um geistige oder politische Angelegenheiten handelt, ist vom göttlichen Gesetz beherrscht. Salafismus ist eine geistige Rückbesinnung auf die „Altvorderen“ (salaf, Vorgänger, Altvordere), auf die erste Generation des Propheten (sahaba).

H: La tuta vivo de islamano, ĉu temas pri spiritaj aŭ politikaj aferoj, estas en la kadro de la dia leĝo. Salafismo estas la retrospektado al la antaŭuloj (salaf = antaŭulo), al la unua generacio de la profeto (sahaba).

H: Die Salafisten sind die ersten drei muslimischen Generationen: Gefährten des Propheten (sahaba), die zweite Generation des Propheten (tabiun) und die dritte Generation als „Nachfolger der Nachfolger“ wie auch die Anhänger der vier sunnitischen Rechtsschulen (mazahib). Sie sind der Meinung, dass nur die „Altvorderen“ den „reinen“, „ursprünglichen“ Islam gelebt haben. Alle Änderungen in der Religionsausübung seien „unerlaubte Neuerungen“ (arabisch

„bid’a“) und müssen beseitigt werden, weil sie die Religion verfälschen.

H: La salafistoj estas la unuaj tri islamanaj generacioj: Kunuloj de la profeto (sahaba), la dua generacio (tabiun) kaj la tria „posteuloj de la posteuloj“, same ankaŭ la anoj de la kvar sunitaj leĝoskoloj (mazahib). Ili opinias, ke nur la prauloj vivis laŭ la „pura“, „origina“ Islamo. Ĉiuj ŝanĝoj de la religia praktiko estas „nepermesitaj ŝanĝoj“ (arabe: bid’a) kaj formetendaj, ĉar ili falsas la religion.

K: Warum gibt es Krieg zwischen Sunniten und Schiiten?

K: Kial estas milito inter sunaistoj kaj ŝijaistoj?

H: Der heutige Krieg in Syrien oder im Irak oder Jemen hat ein politisches Motiv. Dieser Krieg im jeweiligen Land ist kein religiöser Krieg, also ein Krieg zwischen Sunniten und Schiiten, sondern ein Krieg für das politische Interesse. Alle beiden - Sunniten und Schiiten - kämpfen für das Interesse eines Dritten. Leider!

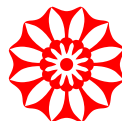
H: La aktuala milito en Sirio aŭ en Irako kaj Jemeno havas politikan motivon. La milito en la koncerna lando estas ne religia – do ne inter sunaistoj kaj ŝijaistoj – sed milito por la politika intereso. Sunaistoj kaj ŝijaistoj batalas por la intereso de iu tria. Bedaŭrinde!

K: Wie beurteilst Du die aktuelle Entwicklung in Saudi-Arabien?

K: Kiel vi prijuĝas la aktualan evoluon en Saŭdarabio?

H: Ich kann nur sagen: Wenn der betreffende Prinz diese Säuberung im Sinne des Islams unternommen hat, dann wünsche ich ihm viel Erfolg. Wenn es sich aber um die eigene Macht handelt, was ich befürchte, dann befriedigt mich sein Weg nicht. Falls seine Absicht rein ist, bin ich mir sicher, dass er Erfolg haben wird. Was aber in seinem Herzen ist, weiß ich nicht. Jede heuchlerische Tat ist abscheulich und im Islam streng verboten.

H: Mi povas nur diri: Se la koncerna princo okazigis tiun purigon en la senco de Islamo, mi deziras al li multan sukceson. Se temas pri ties propra potenco, kion mi timas, tiam lia vojo min ne kontentigas. Se lia intenco estas pura, tiam mi certas, ke li sukcesos. Kio estas en lia koro, mi ne scias. Ĉiu hipokrita ago estas naŭza kaj severe malpermesita en Islamo.

Szene mit Dr. Balić in Wien 3., Münzgasse 3/1, März 1974.

Sceno kun d-ro Balić en Vieno, tria distrikto, Münzgasse 3/1, marto 1974.

„Delegation“ am 24. April 1975 im österreichischen Bundesministerium für Kunst und Unterricht. Von links nach rechts: Hikmet Ćatić, Dr. Smail Balić, Ibrahim Selmanović, Dr. Salim Hadžić, Sadudin Osmić und sitzend DDr. Ahmed Abdel Rahim Sai, Erster Präsident der Islamischen Glaubensgemeinschaft in Österreich und erster Fachinspektor für den islamischen Religionsunterricht.

„Delegacio“ la 24an de aprilo 1975 en la Aŭstria Federacia Ministerio por Arto kaj Instruado. De maldekstre: Hikmet Ćatić, d-ro Smail Balić, Ibrahim Selmanović, d-ro Salim Hadžić, Sadudin Osmić kaj sidanta dd-ro Ahmed Abdel Rahim Sai, Unua Prezidanto de la Islama Komunumo de Kredantoj en Aŭstrio kaj unua faka inspektoro por la islama religia instruado.

Aus dem Leben der Gemeinde.

Wien 1., Werdertorgasse 4, April 1975.

El la vivo de la komunumo.

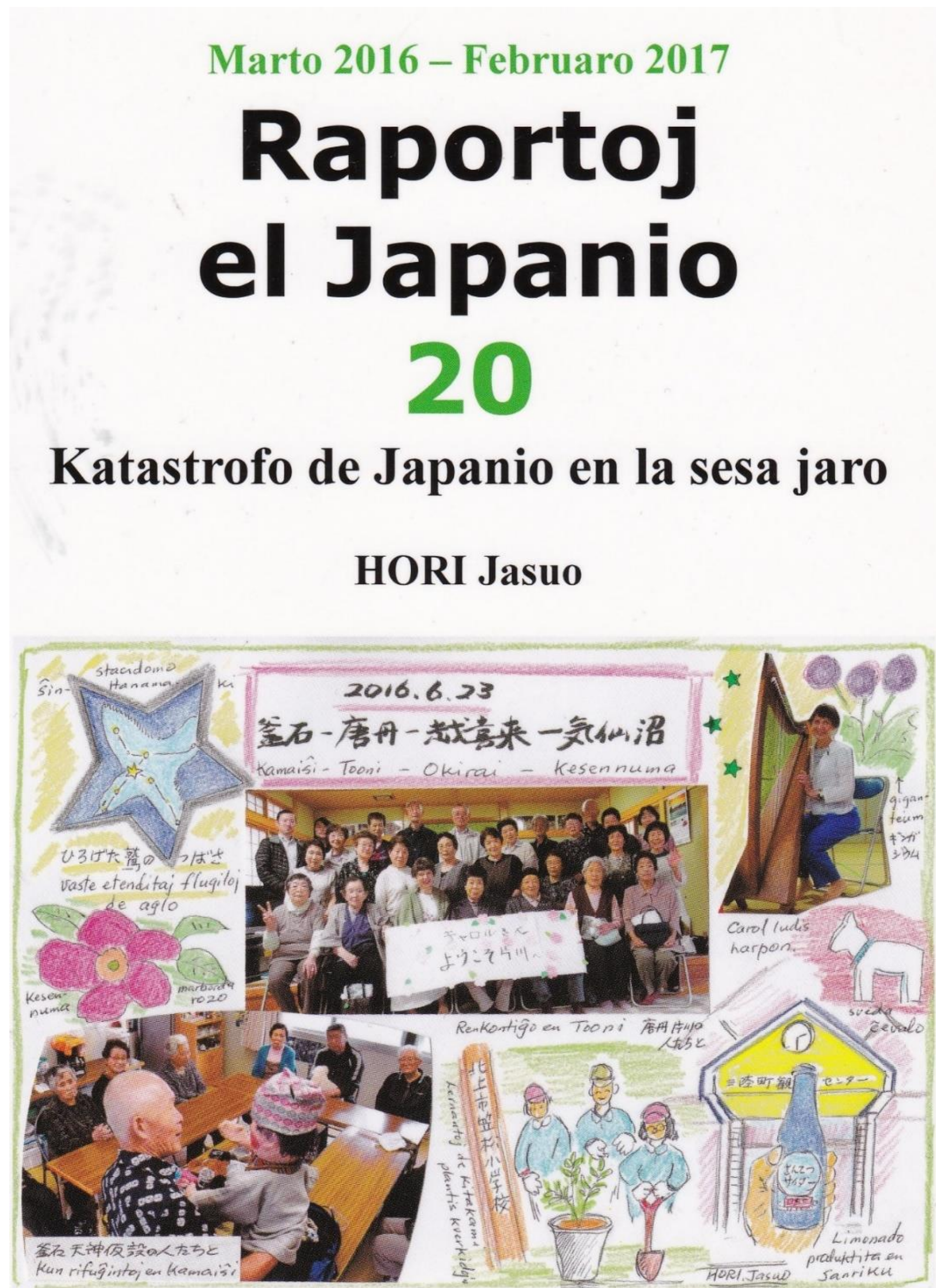
1a distrikto de Vieno, Werdertorgasse 4, aprilo 1975.

Dr. Salim Hadžić am 30. September 2008 bei einer Ansprache im Bundesgymnasium Henriettenplatz, Wien, anlässlich der 80-Jahr-Feier des Abendgymnasiums.

D-ro Salim Hadžić la 30an de septembro 2008 dum parolado en la federacia gimnazio Henriettenplatz, Vieno, okaze de la 80-jariĝo de la vespera gimnazio.

Anoncoj kaj informoj

Mendu la libron ĉe la libroservo de UEA

Der **Weltverband** der esperantosprachigen **Journalisten** stellt sich vor

Treffen von esperantosprachigen Journalisten in Kopenhagen

Der Journalisten-Weltverband **Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio**, kurz TEĴA, wurde 1946 in Schweden gegründet und 2008 in Vilnius neu organisiert. Als juristische Persönlichkeit wurde er 2008 in Litauen registriert.
Die Mitglieder kommen aus 39 Ländern in allen fünf Kontinenten.

Jedes Jahr findet eine Generalversammlung statt, meist im Rahmen des Esperanto-Weltkongresses. Der 103. Esperanto-Weltkongress findet 2018 in Lissabon statt.

TEĴA-Mitglieder zahlen
15 € für 3 Jahre
99 € für Mitgliedschaft auf Lebenszeit

Alle Mitglieder erhalten einen Presseausweis.
www.tejha.org

GEDENKJAHR 2018

2018 ist Saussure-Jahr. Vor 150 Jahren, am 17. März 1868, wurde René de Saussure in Genf geboren.

Nach dem Studium der Sprachwissenschaft und der Mathematik verfasste er sein wichtigstes Werk "Über die Wortbildung im Esperanto".

1907 publizierte René de Saussure das Projekt einer universellen Währung, die er "Spesmilo“ nannte. Aus dem französischen Wort "espèce" leitete er "speso" ab. Mil bedeutet 1000. 1 Spesmilo (Sm) = 10 Spescentoj (Sc) = 100 Spesdekoj (Sd) = 1000 Spesoj.

Diese Währung wurde offiziell von einigen britischen und Schweizer Banken verwendet.

Der Spesmilo (Sm) hatte den Wert von 0,733 g reinem Gold und konnte wegen der Goldbindung leicht in andere Währungen umgerechnet werden:

1 Sm = 2 Britische Schillinge = 1 Russischer Rubel = 0,5 US-Dollars = 2,5 Schweizer oder Französische Franken = 2,5 Spanische Peseten.

Die Münzen zu 1 und 2 Sm waren und sind bis heute begehrte Sammelobjekte und verschwanden daher schnell aus der Zirkulation. Seit 1919 hat der Spesmilo nur mehr numismatischen Wert.

1942 wurde in den Niederlanden die Universala Ligo gegründet. Diese Organisation trat für die internationale Verständigung und eine universelle Währung ein. Der Name dieser Währung ist Stelo (Esperanto: Stern; Mehrzahl Steloj). 1959 wurden Münzen zu 1, 5 und 10 Steloj geprägt, 1965 folgten drei Varianten einer 25-Steloj-Münze. Auch Papiergeld wurde herausgegeben. Die Steloj eigneten sich sehr gut vor allem für die Überweisung von kleineren Beträgen im internationalen Zahlungsverkehr. Auch diese Münzen und Geldscheine wurden eifrig gesammelt und sind heute sehr gesucht.

Zur 150. Wiederkehr des Geburtstages von René de Saussure am 17. März 2018 wurde eine silberne Medaille in Form einer Münze mit einer Nominale von 100 Steloj herausgegeben. Sie besteht aus 1 Unze Feinsilber 999/1000 (31,1 g), der Durchmesser beträgt 37 mm. Hersteller ist die Münze Österreich, eine Tochter der Österreichischen Nationalbank. Die künstlerische Feinarbeit stammt von Mag. Helmut Andexlinger, der Chefgraveur der Münze Österreich ist. Andexlinger leitet seit 2016 die Graveurabteilung der Münze Österreich. Er hat die Fachschule für Metalldesign in Steyr absolviert, danach studierte er Kommunikationswissenschaften an der Universität Wien. Zu seinen größten Erfolgen zählt das Design für die 2-Euro-Münze 2012, die in 17 Ländern in Umlauf ist; er gewann dafür einen Wettbewerb mit 800 Einreichungen.

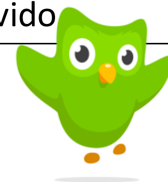

Prezo 49 € plus Versandkosten
Bestellungen: esperanto@chello.at

Esperanto ist im Aufschwung. In den letzten drei Jahren meldeten sich über 1,6 Millionen bei den kostenfreien Esperantokursen von lernu und duolingo an. Parallel dazu steigen auch die Teilnehmerzahlen bei Esperanto-Jugendkongressen.

Abbildungen von Stelo-Münzen findet man bei Wikimedia Commons unter https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo

Daten und Fakten

1887	Das erste Esperanto-Lehrbuch erscheint
1905	1. Esperanto-Weltkongress in Boulogne-sur-Mer (Frankreich)
1908	Gründung des Esperanto-Weltbundes UEA in der Schweiz: www.uea.org
1912	Die ersten Spesmilo-Münzen werden geprägt
1922	Erste Radiosendungen in Esperanto (Newark und London)
1938	Gründung des Esperanto-Jugendweltbundes TEJO: http://tejo.org
1959	Die ersten Stelo-Münzen werden geprägt
1965	50. Esperanto-Weltkongress in Tokio, der erste Weltkongress in Asien
1966	Pasporta Servo (1000 esperantosprachige Gastgeber in 90 Ländern) erscheint erstmalig: www.pasportaservo.org
1970	Das Definitionswörterbuch Plena Ilustrita Vortaro wird herausgegeben: kono.be/vivo oder vortaro.net
1980	Die Monatszeitschrift Monato erscheint erstmals: www.monato.net
1986 2004	Esperanto-Weltkongresse in Beijing, China
2001	Chuck Smith (USA) gründet die esperantosprachige Vikipedio: eo.wikipedia.org
2002	Der Internet-Esperantokurs lernu startet: www.lernu.net Mehr als 240 000 Anmeldungen bis 2018
2006	Herzberg am Harz (Niedersachsen) wird offiziell Esperantostadt: esperanto-urbo.de
2008	Erstmalig Esperanto-Prüfungen nach dem Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen: www.edukado.net/ekzamenoj/ker
2011	Gründung von Muzaiko (Esperanto-Musik): www.muzaiko.info
2012	Google macht Esperanto-Übersetzungen
2014	Erstmals Esperanto-Fernsehen: Google > esperanto televido
2015	Duolingo – Neuer Esperantokurs für Englischsprachige, danach auch für Spanischsprachige: www.duolingo.com Mehr als 1,6 Millionen Anmeldungen bis 2018
2017	102. Esperanto-Weltkongress in Seoul (Südkorea)
2018	Die 100-Steloj-Münze (1 Unze Feinsilber) wird herausgegeben
2018	103. Esperanto-Weltkongress in Lissabon (Portugal)
2018	74. Esperanto-Jugend-Weltkongress in Badajoz (Spanien)
2019	104. Esperanto-Weltkongress in Lahti (Finnland)
2020	105. Esperanto-Weltkongress in Montreal (Kanada)

Die junge Sprache für junge Menschen
Esperanto hat Erfolg

► **Die internationale Kultursprache Esperanto ist wesentlich leichter als Englisch erlernbar.**

► **Esperanto** eignet sich sehr gut für die **internationale Kommunikation.**

► Esperanto ist **Kommunikation und Kulturtransfer auf gleicher Augenhöhe** für Menschen mit verschiedenen Muttersprachen.
Mit Esperanto ist heute ein internationaler Wissenschafts- und Kulturaustausch möglich, ohne dass ein Volk deshalb diskriminiert ist, weil seine Sprache nicht als international bedeutsam angesehen wird.

► Mit Esperanto kann man die unterschiedlichen Aspekte des menschlichen Denkens und Fühlens ausdrücken.

► Esperanto bedeutet Selbstorganisation von Bürgerinnen und Bürgern und kommt ohne öffentliche Subventionen aus.

► Esperanto ist eine lebende Sprache, die sich wie andere Sprachen entwickelt.

1,5 Millionen

lernen Esperanto mit dem Gratiskursen von *duolingo.*

260 000

lernen Esperanto kostenfrei mit www.**lernu**.net

Noch nie haben so viele Menschen Esperanto gelernt wie in den letzten drei Jahren.

Wikipedia in Esperanto

240 000 Artikel eo.wikipedia.org

Das Geld der Esperanto-Gemeinschaft:

commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo

Internationales Esperanto-Museum

Wien 1., Herrengasse 9
Haltestelle Herrengasse der U3
☏ 0043 1 534 10 730 💻 esperanto@onb.ac.at

Öffnungszeiten: Dienstag bis Sonntag 10 bis 18 h
Donnerstag 10 bis 21 h

Esperantokurse und Führungen auf Anfrage.

Im selben Haus befinden sich auch die
Sammlung für Plansprachen,
die
Musikaliensammlung
und das
Globenmuseum

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono